Dersin Teorik Konu Başlıkları

Nitel Araştırmaların Planlanması

- Araştırma Probleminin Belirlenmesi
- Kuramsal/Kavramsal Çerçevenin Oluşturulması
- Araştırma Soru/Sorularının Yazılması
- Örneklemin Belirlenmesi
- Araştırmacının Rolünün Belirlenmesi

Dersin Teorik Konu Başlıkları

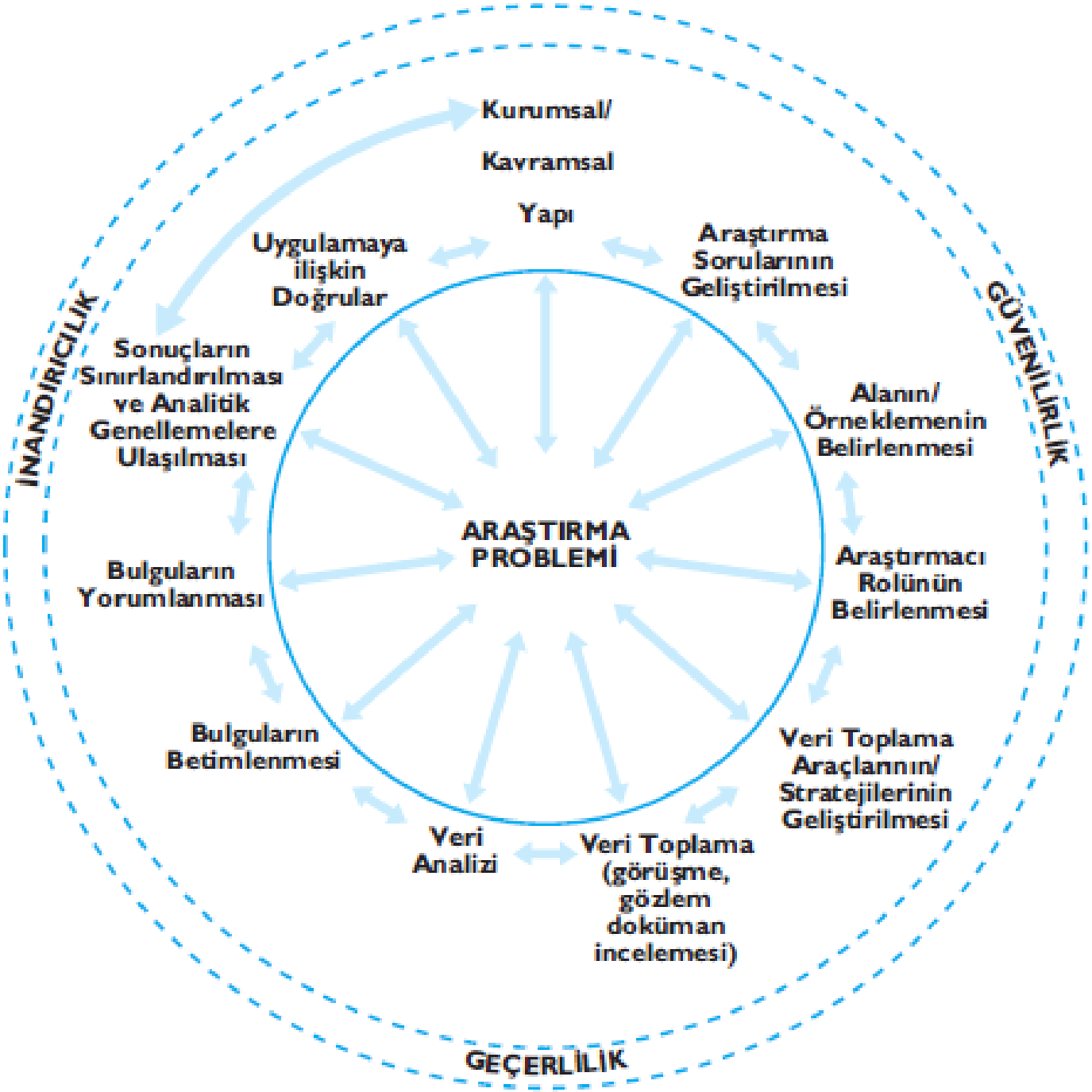
Nitel Araştırma Desenleri

- Fenomenoloji
- Etnografi
- Sanat Temelli Araştırma
- Öyküleme Araştırması
- Gömülü Teori (Kuram Oluşturma)
- Durum Çalışması (Örnek Olay)

Nitel Araştırmaların Planlanması

Nitel araştırmalarda sınırları açık seçik belirlenmiş bir başlangıç noktası ve bu başlangıç noktasından hareketle izlenen ve araştırma sürecinde değişmeyen belirli aşamalar söz konusu değildir. Büyüklerimizin söylediği “göç yolda düzülür” hesabı gibi başta ortaya çıkan desen araştırma süreci içinde karşılaşılan yeni durumlara ve bulgulara göre yeniden biçimlendirilebilir.

Nitel araştırma yapan araştırmacılar öncelikle araştırmaya temel oluşturacak kuramsal bir çerçeveyi açık bir biçimde oluşturmalı, sistematik, yapılabilir ve esnek bir araştırma deseni oluşturmalı, son aşamada ise nicel araştırmalarda olduğu gibi araştırmayı okuyucuların anlayabileceği şekilde tutarlı ve anlamlı bir biçimde sunmalıdır. Şekilde nitel araştırma döngüsü sunulmuştur.

Kurumsal/
Kavramsal
Yapı
Araştırma Sorularının Geliştirilmesi
Alanın/ Örneklemenin Belirlenmesi
Araştırmacı Rolünün Belirlenmesi
Veri Toplama Araçlarının/ Stratejilerinin Geliştirilmesi
Veri Toplama (görüşme, gözlem doküman incelemesi)
Veri Analizi
Bulguların Betimlenmesi
Bulguların Yorumlanması
Sonuçların Sınırlandırılması ve Analitik Genellemelere Ulaşılması
Uygulamaya ilişkin Doğrular
ARAŞTIRMA PROBLEMİ
İNANDIRICILIK
GÜVENİLİRLİK
GEÇERLİLİK

Doç. Dr. Sait GÜRBÜZ & Doç. Dr. Faruk ŞAHİN

Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri

Felsefe – Yöntem – Analiz

- Bilim Felsefesi ve Bilimsel Araştırma Süreci
- Niçel ve Nitel Araştırma Yöntemleri
- Örnekleme, Veri Toplama ve Ölçme
- IBM SPSS, LISREL ve AMOS ile Veri Analizi ve Raporlama

IBM SPSS, LISREL ve AMOS Uygulamalı, Veri CD'li

Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş 3. Baskı

seçkin

Sosyal Bilimlerde
Araştırma
Yöntemleri
Felsefe - Yöntem - Analiz
3. Baskı
Araştırma Yöntemleri

Araştırma Probleminin Belirlenmesi

Araştırma probleminin belirlenmesinde çalışılmak istenen konuyla ilgili kuram, alan yazın, araştırmacının deneyimleri ve alanda karşılaşılan sorunlar önemli rol oynamaktadır. Araştırma probleminin seçiminde önem ve yapılabilirlik iki önemli ölçüttür. Alanda çalışan araştırmacılar deneyimlerine dayanarak araştırma konusu bulurlarken çalışmaya yeni başlayan araştırmacılar için nereden başlayacakları daha az belirgindir.

Alanda yeni çalışmaya başlayan araştırmacılar için aşağıdaki öneriler yararlı olabilir:

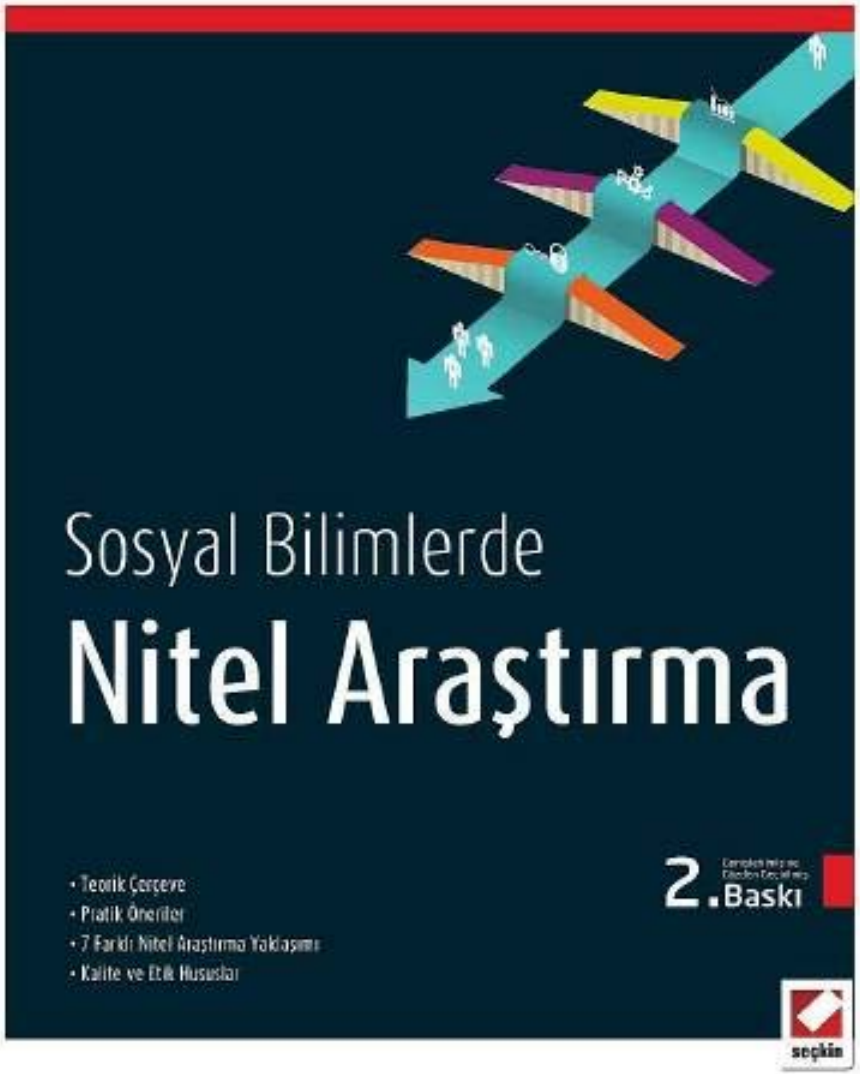
- Araştırmaya başlamadan önce konuya ilginiz olup olmadığına karar verin
- Kaynaklarla ve verilen sürede yapılamayacak karmaşık araştırma konuları seçmeyin
- Yeteneklerinizi göz önüne alın
- Araştırma yapacağınız yer önemlidir bu nedenle doğrudan ilişkili olmadığınız bir yerde çalışın

- Bazı sahalar ve araştırma konularının çalışılması zordur, ilk çalışmanızı böyle bir sahada gerçekleştirmeyin

Şekilde görüldüğü gibi araştırma problemi nitel araştırma döngüsünün merkezinde yer alır ve diğer aşamaları doğrudan etkiler.

Dr. Ahmet GÜLER
Dr. Mustafa Bülent HALICIOĞLU
Dr. Serkan TAŞĞIN

Kuramsal/Kavramsal Çerçevenin Oluşturulması

Nitel araştırmaların planlanmasında yapılacak en önemli işlerden birisi kuramsal çerçevenin oluşturulmasıdır. Araştırmaya ait kuramsal bir çerçeve araştırmacıya problemin boyutlarının tanımlanmasında, bilgi toplama araçlarının boyutlarının belirlenmesinde ve analiz aşamasında kullanılacak temaların belirlenmesinde kolaylık sağlamaktadır. Ancak her araştırma probleminin her zaman kuramsal altyapısı olmayabilir.

Böyle bir durumda yani herhangi bir olay ya da olguyu açıklayabilecek bir kuramın olmadığı durumlarda nitel araştırma, esnek ve tümevarımcı bir yaklaşımla elde ettiği verilerinden bir kuram oluşturma çabası içine girebilir. Bu durumda kuram oluşturma kavramı önem taşımaktadır.

KURAMSAL ÇERÇEVE

Sosyal destek kavramının teorik temeli Kurt Lewin'in Alan kuramı ve davranış kuramına dayanır.

Sosyal destek kavramı Moreno'nun "sosyal atom" kavramı ile de benzerlik göstermektedir. Sosyal destek, sosyal atom ve psikolojik çevre ile farklı anlatımlar içerisinde, temelde bireyin bir bütün olarak gelişimi açısından çevresinin, özellikle de sosyal çevresinin öneminin vurgulandığı anlaşılmaktadır. Özellikle çocukların ve gençlerin sağlıklı gelişebilmesi, ruh sağlığını koruyabilmesi, akademik başarısının yükselmesi vb. için çocuklara ve gençlere doğrudan yardım etmek kadar onun destek sistemi içerisinde yer alan kişilere yani destekleyicilere yardım etmek, bireyin sosyal kaynaklarını oluşturan bu kişileri çocuklar ve gençler için bilinçli ve sağlıklı destekleyiciler haline getirmeye çalışmak da önemli görülmektedir.

Araştırma Soru/Sorularının Yazılması

Nitel bir çalışmada nicel çalışmalarda olduğu gibi istatistiksel analizleri içeren hipotezler kurulmaz. Nitel araştırmalarda araştırma soruları araştırma problemine ilişkin temel soru ve alt sorular olmak üzere iki türde ele alınmaktadır. Bu soruları oluştururken problemin niteliği ve problemle ilgili alan yazının önemli rol oynamaktadır. Nitel araştırmalarda araştırma sorusu oluştururken açık uçlu ve kapalı uçlu sorulardan yararlanılmaktadır.

Açık uçlu araştırma soruları, araştırma konusuna temel oluşturacak kuramsal alan yazının yetersiz olduğu durumlarda yararlar sağlamaktadır. Örneğin; öğretmenler sınıflarında disiplini nasıl sağlamaktadır?

Kapalı uçlu araştırma soruları belirli bir kuramsal temele sahip araştırma konuları için geçerlidir. Kapalı uçlu araştırma soruları, araştırmacının belirgin bir çerçeve oluşturmasını böylece araştırmanın veri toplama ve analiz aşamalarının belirgin hale gelmesini sağlamaktadır. Örneğin; öğretmenin sınıfta sorduğu soruların türü ile öğrencinin verdiği yanıtların düzeyi arasında ne tür bir ilişki vardır?

Araştırma sorularının yazımında şunlara dikkat edilebilir:

- Bir ya da iki temel sorunuzu izleyen en fazla 5-7 alt sorunuz olsun
- Temel araştırma sorunuzu araştırmanın nitel stratejisiyle ilişkilendirin
- Araştırmanıza "ne", "nasıl" gibi sorularla başlayın. Niçin sorusu neden-sonuç ilişkisi içerdiğinden nicel araştırmalar için daha uygundur
- Tek bir olgu ya da kavram üzerine odaklaşın
- Dolaylı anlatımlardan kaçının
- Açık uçlu sorular sormaya özen gösterin

UniBilgi.Net
VİZE-FİNAL SORULARI GELMİŞTİR
FOTOKOPİCİ AHMET ABİ DE SORULARI BİZDEN ALIYOR
KAMU YÖNETİMİ BÖLÜMÜ İÇİN KOKTEYL SORULAR:
-İdare Hukuku
-Siyaset Bilimi
-Mahalli İdareler
GELECEK YILLARIN SORULARI DA BULUNUR. (2014-2020)

Örneklemin Belirlenmesi

Evrenin ilgilenilen özelliklerini yansıtması amacıyla, sözü edilen evrenden belirli yöntemlerle seçilmiş birimlerin oluşturduğu topluluk olarak tanımlanan örneklem nitel araştırmalarda nicel araştırmalarda olduğu gibi geniş değildir. Çünkü araştırma kaynaklarının sınırlılığı, kullanılan veri toplama ve analiz yöntemleri nedeniyle çok sayıda bireyi araştırma örneklemine dahil etmek güçtür. Bazı durumlarda tek bir birey bile araştırmanın örneklemini oluşturabilmektedir. Nitel araştırmalarda amaçlı örnekleme yöntemleri kullanılmaktadır.

Advanced Sampling Theory with Applications

How Michael 'selected' Amy

VOLUME I-II

by
Sarjinder Singh

Araştırmacının Rolünün Belirlenmesi

Nitel araştırmada araştırmacı olaylara dışarıdan bakan değil incelenen araştırma konusuyla ilgili alanda zaman harcayan, alanı yakından tanıyan alanda olup biten olaylar yaşayan ve araştırmaya dahil olan bireylerle yakından iletişim kuran kişidir. Araştırmacının kendisi araştırmada anahtar veri toplama aracıdır. Bu nedenle araştırmacının katılımcı rolü açıkça belirtilmelidir.

Nitel araştırmacı kendi görüş ve yargılarını araştırmadan uzak tutabilmek için, araştırmaya katılanlarla doğal, rahatsız ve tehdit etmeyen bir şekilde etkileşimde bulunmalı, topladığı verileri sürekli doğrulatmalıdır.

Yorumlayıcı Paradigma ve Nitel Araştırmanın Bilimsel Araştırma Geleneğindeki Yeri

Yrd. Doç. Dr. Cenk Akbıyık

Nitel Araştırma Desenleri

Fenomenoloji

Fenomenolojik yaklaşımın amacı durum içinde yer alan bireylerin algılarından fenomeni tanımlamak ve kişileri aydınlatmaktır. Bir başka deyişle fenomeni, yaşanmış deneyimlerle tanımlamaktır. Bireysel bilgi ve öznellik paradigmasına dayanan ve bireylerin bakış açıları anlamak için uygun olan bu yaklaşımda bireysel bakış açısına ve yorumlamaya vurgu yapılmaktadır.

Bir fenomeni tanımlamak, genellikle görüşmeler, tartışmalar, katılımcı gözlem ve katılımcıların bakış açısından yansıtma gibi nitel yöntemlerin kullanılarak derinlemesine bilgi edinilmesi ve tümevarımcı algıları içermektedir. Olay ya da olgunun anlamı için gerekli olanlara odaklanan bu yaklaşımda, araştırılacak durumla ilgili yaşanmış deneyimlere sahip olan katılımcılar, araştırmacı tarafından seçilir.

Eğitimde Nitel Araştırma Desenleri

Editörler
Prof. Dr. Ahmet SABAN
Doç. Dr. Ali ERSOY

RESEARCH DESIGN

Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches

4.Baskıdan Çeviri

John W. Creswell

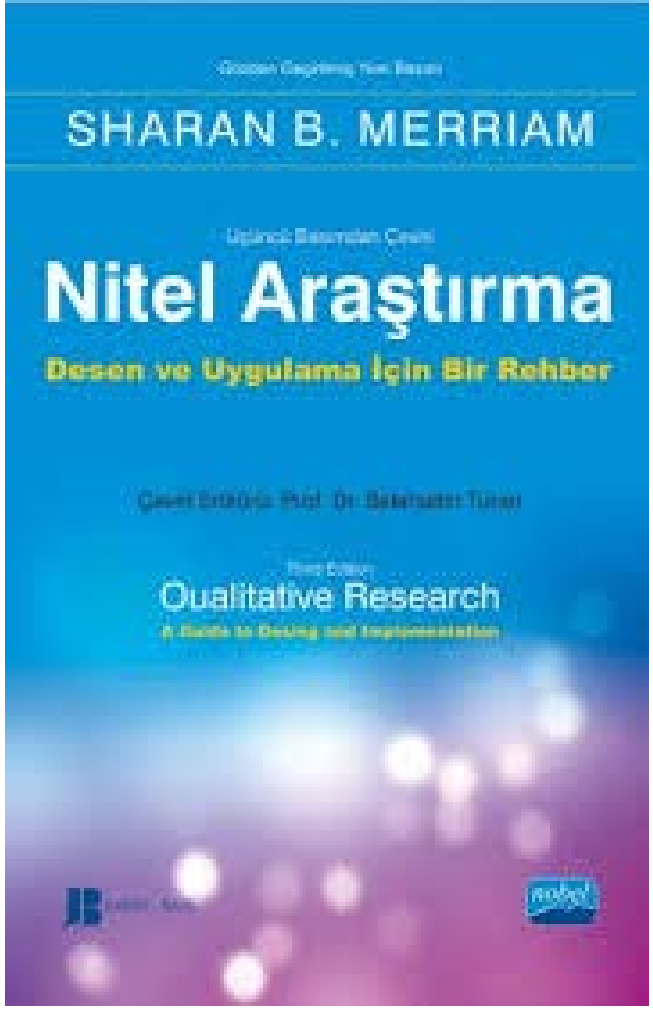
ARAŞTIRMA DESENİ

Nitel, Nicel ve Karma Yöntem Yaklaşımları

Çeviri Editörü
Selçuk Beşir Demir

eğiten kitap

2. Baskı

SHARAN B. MERRIAM
Nitel Araştırma
Desen ve Uygulama İçin Bir Rehber
Qualitative Research

3. Baskı
ARAŞTIRMA YÖNTEMLERİ
yeni başlayanlar için adım adım araştırma rehberi
Editör
Doç. Dr. Ömay ÇOKLUK
Çevirenler
Doç. Dr. Ömay ÇOKLUK
Yrd. Doç. Dr. Güçlü ŞEKERCİOĞLU
Doç. Dr. Hasan ATAK
Ranjit Kumar
edge akademi

Etnografi

Antropolojinin yaygın olarak kullandığı sosyal araştırma yöntemlerinden birisi olan etnografi bir kültür ya da sosyal grupta kültürel örüntüleri ve anlamları derinlemesine betimleme ve yorumlama çalışmasıdır. Bu araştırma yönteminde antropologlar, "hedef kitle ile belirli bir zaman süresi geçirirler" ve "onlarla onlar gibi yaşarlar". Etnografi çalışmaları da diğer nitel araştırma desenlerinde olduğu gibi öncelikle araştırma probleminin belirlenmesi ile başlar araştırma alanına araştırmacının katılımı ile devam eder.

Bu süreçte araştırmacı izin almalı, doğal davranışın değişimine olanak sağlamayacak şekilde uyumlu, iyi ilişkiler kurmalıdır. Diğer bir aşama katılımcıların seçimidir. Bundan sonra araştırmacı, gözlem, görüşme, doküman analizi gibi veri toplama yöntemlerini ve saha notlarını kullanarak verilerini toplar, en son aşamada verilerini analiz eder.

Etnografi çalışmalarında araştırmacı, topluluk hayatına doğrudan katılır, bireylerin gerçeklerini, onlarla konuşarak ve onları gözlemleyerek, doğrudan bireylerin kendilerinden öğrenir. Etnografi çalışmalarında bireylerin asıl davranışları doğal ortamında gözlemlendiği için o davranışa ilişkin derinlemesine, zengin veri elde edilir. Bu bağlamda etnografi doğal ortamında gözlemlendiğinde daha iyi anlaşılacak davranışlar için uygun bir yaklaşımdır.

Moment DERGİ
Hacettepe Üniversitesi İletişim Fakültesi Kültürel Çalışmalar Dergisi

Cilt 4, Sayı 1 (2017)

Etnografi

Tema Editörleri:
Emek Çaylı Rahte, Hakan Ergül

BİR NİTEL ARAŞTIRMA YÖNTEMİ OLARAK: ETNOGRAFİK ARAŞTIRMA

Etnografik Araştırma

Aysun GÜNEŞ
aysung@anadolu.edu.tr

Sanat Temelli Araştırma

Eğitim ortamlarındaki bazı yaklaşımlar bilimsel veriler yanında sanatsal verilere dayalı olarak da incelemekte böylelikle eğitimin nasıl işlediği, ne anlam içerdiği, öğrenmenin ya da öğretim sürecindeki etkinliğin ne amaçla yapıldığına ilişkin farklı bir kavramsallığı inceleme olanağını sunmaktadır. Bu bağlamda nitel araştırma geleneği içinde eğitimsel durumları keşfetmek, yorumlamak ve değerlendirmek için kullanılan bir araştırma yaklaşımı olan sanat temelli araştırma kullanılmaktadır.

Bilimsel araştırmalarda sanat ve araştırmayı ilişkilendiren bir desen olan sanat temelli araştırmada yazılı ve resimsel anlatımlara ilişkin çeşitli yöntemler kullanılmaktadır. Disiplinler arası bir desen olan sanat temelli araştırmada öğrencilerin sanatsal anlatımları yoluyla çeşitli durumlara ilişkin algıları ve bakış açıları, kendi izlenimlerinden yola çıkarak ortaya konulmaya çalışılmaktadır. Bu araştırma yaklaşımında işe koşulan yollardan birisi de çocuk çizimleridir.

Çocuklar için resim yapmak bireysel, benzersiz ve yepyeni bir şey yaratmak amacıyla farklı deneyimleri bir araya getiren bir süreçtir. Çocukların kendi dünyalarını ifade etmede kullandıkları yazılı anlatımlarının yanı sıra, iç dünyalarını samimi bir biçimde aktardıkları resimsel anlatımlarıyla, onların çevrelerini nasıl algıladıkları, kendilerini bu çevre içinde nerede gördükleri ve çoklu uyarıcılardan edindikleri imajları nasıl anlamlandırdıkları ortaya konulmaktadır.

Sanat temelli araştırmanın aydınlığa kavuşturma (daha önce fark edilmeyenleri ortaya çıkarma), üretkenlik (yeni araştırma soruları ortaya koyma), açıkgözlülük (belirgin eğitimsel konu ve soruları ele alma), genellenebilirlik olmak üzere özellikleri bulunmaktadır. Özellikle okul öncesi dönemde okuma-yazmaya henüz hazırlık yapan öğrenciler için resimsel anlatımlar aracılığıyla onların dünyayı nasıl algıladıklarının belirlenmesinde hem öğrenci merkezli bir süreç hem de öğrenci merkezli değerlendirme aracı olan sanat temelli araştırma yaklaşımından sıklıkla yararlanılmaktadır.

1

2

3

4

5

6

7

8

www.enpratikkadin.com

Öyküleme Araştırması

Nitel yaklaşımın özel bir türü olan **öyküleme araştırması** yazılan ya da söylenen metnin tarihsel (kronolojik) olarak bağlandığı olay ya da eylem serilerinin yeniden öyküleştirilerek anlatılması şeklinde tanımlanabilir. Öyküleme araştırmaları genel olarak tek bir kişi ile çalışmaya, elde edilen öykülerin koleksiyonundan veri sağlamaya, kişisel deneyimleri raporlaştırmaya ve kişi için bu deneyimlerin anlamını tartışmaya odaklanır.

Öyküleme araştırmasının süreci dört ana başlıkta ele alınabilir. Bunlar; odaklanma, veri toplama, raporlaştırma ve sıralamadır. İlk olarak araştırma probleminin ya da sorusunun öyküleme çalışmasına uygun olup olmadığına bakılır. Sonrasında araştırmanın içeriğinde; bir ya da daha fazla kişiye odaklanma, onların hikâyelerinden elde edilen verileri toplama, bireysel deneyimleri raporlaştırma ve bu deneyimlerin anlamlarını tarihsel olarak sıralama yer almaktadır.

Öyküleme araştırmaları dil araştırmaları, antropoloji, sosyoloji, eğitim, sağlık gibi alanlarda kullanılmaktadır. Öyküleme araştırması türlerine baktığımızda en önde gelenleri biyografi, otobiyografi, yaşam öyküsü ve sözlü tarih olarak belirtilebilir. Biyografi çalışmaları gerçek hayatın kaydedilmesini içerir. Konu edilen kişi hayatını okuyarak kendi içine dönebilir böylelikle kendini görebilir. Başka bir deyişle biyografi, kişinin özel hayatına girişin gerçekleştirilmesi olarak belirtilebilir.

Otobiyografi ise; kişinin kendisi tarafından yazılan, hatıralar, günlükler,
bloglar, mektuplar ve yazıları içerir. Yaşam öyküsü kültürel bağlam, sosyal kurallar ve değerleri içerir. Araştırmacı bu kavramlara dikkat ederek konu edilen kişilerin seçimlerini ve hareketlerini kendi görüşlerini de içerecek şekilde biçimlendirerek aktarır. Sözlü tarih ise; kimin aktardığı bilinmeyen ve aktaranın önemsiz olduğu her türlü materyali içermektedir. Sözlü tarihin görüşme, hazırlık için araştırma ve tarihsel yöntemler için sorular gibi çeşitleri bulunmaktadır.

Öyküleme araştırmalarının şekillenmesinde aşağıdaki aşamalar ve unsurlar dikkate alınmalıdır:

- Bir ya da birkaç kişinin detaylı olarak yaşam deneyimlerini içeren bir problem belirlenir.
- Geçmiş, şimdi ve gelecekteki olası deneyimler dikkate alınarak bu deneyimlerin bir tarihsel sıralaması yapılır.

• Yaşam öyküleri denilen birincil kaynaktan elde edilen bilgiler ve alan metinleri ile veri toplama işlemi gerçekleştirilir. Bu sırada kişiye yakın bireyler, aile fertleri, yazılı dokümanlar, resimler, mektuplar gibi çeşitli kaynaklardan yararlanılabilir.

• Katılımcıların öyküleri analiz edilir ve mantıklı bir çerçevede elde edilen bilgiler tekrar öyküleştirilir. Tekrar öyküleme, bir çerçeve altında öykülerin yeniden organize edildiği bir süreçtir. Öyküleme çalışmasının en önemli basamağı olan tekrar öyküleme sürecinde, araştırmacı fikirler arasında nedensel bir ilişki kurar.

- Öyküdeki bağlam, yer veya temalar bir araya getirilir. Tarihsel sıralama basitten karmaşığa doğru, geçmiş, şimdi ve gelecek fikirlerden oluşur. Öyküler zaman, mekân ve olaydan oluşur. Olaylar dizisi, kişinin deneyimleri bağlamında şekillenir.
- Tarihsel sıralamanın yanı sıra araştırmacı, öykünün taşıdığı anlamı daha ayrıntılı olarak tartışarak öyküdeki temaları detaylandırabilir. Bu nedenle nitel veri analizi hem öykünün hem de temaların ortaya çıkarıldığı bir betimleme olabilir.

- Araştırmacı, öykü toplarken katılımcı ile işbirliği içinde olmalı, ilişkileri görebilmeli, pürüzleri giderebilmeli ve katılımcılara kolaylık sağlamalıdır.

Öyküleme araştırmasında, anahtar tema, araştırmacı ve araştırılan kişi yüz yüze geldiğinde değişebilir. Bu süreçte her iki taraf da öykülerin anlamını tartışmalı ve yapılan analizi geçerlik kontrolünden geçirmelidir. Araştırmacı, katılımcının öyküsünde kendi yaşamından bakış açıları bulabilir. Ayrıca öyküde, öykünün akışını dramatik olarak değiştiren sırlar veya dönüm noktaları olabilir. Sonuç olarak öyküleme araştırması kişilerin deneyimlerini tarihsel sıralamalı olarak öykü şeklinde anlatır ve bunları kişisel, sosyal ve tarihsel bağlamda; bu yaşanmışlıkların önemli temalarını içerecek şekilde kurgular.

ÖYKÜLEYİCİ ANLATIM

Amaç okuyucuyu olayın içinde hissetmektir.

ÖRNEK:

Bir gün balıkçı kahvesinin önündeki yarısı kırmızı, yarısı beyaz çiçek açan akasyanın dalına açılmış bir dülger balığı gördü...

Gömülü Teori (Kuram Oluşturma)

Gömülü teori çalışmalarının amacı bir kuramı keşfetmek ya da oluşturmaktır. Kuram genellikle somut bir şema ya da spesifik bir deneyime, duruma, ortama ait önermeler setidir. Çalışılacak olan olayın/olgunun bağlamı gömülü teori çalışmalarının temelini oluşturmaktadır. Bir başka deyişle araştırmacı topladığı verileri anlamlı bir yapıya kavuşturma yani bu verilerden yola çıkarak bir kuram oluşturma çabasındadır.

Bu tür çalışmalarda katılımcılar kuramın gelişimine katkıları doğrultusunda seçilirler. Öncelikle birbirine benzer deneyimlere sahip bireylerden oluşan homojen bir grup seçilir, kuram geliştirildikten sonra farklı deneyimlere sahip bireylerden oluşan heterojen bir grup seçilebilir. Bu grupla istenirse kuramın ilkelerinin doğruluğu ya da yanlışlığı test edilebilir. Bazı gömülü teori çalışmalarında gözlem ve doküman analizi kullanılabilir olmasına rağmen fenomelojik çalışmalarda olduğu gibi burada da ana veri kaynağı bireysel görüşmelerdir.

Örneğin; okulöncesi eğitimde öğretim programının yeniden düzenlenmesine odaklanan araştırmacı okulöncesi eğitimde öğretim programı değişimini ne kuramı açıklamaktadır? Öğretim elemanları bu sürece nasıl katılmaktadır? gibi araştırma sorularıyla araştırmasına başlayabilir. Ardından değişim süreci nasıl başladı? Sürecin önündeki engeller nedir? Süreçteki en önemli bireyler kimlerdir? Neden bu kişiler etkili olmuştur? Düzenleme sürecinin en son çıktısı nedir? gibi alt araştırma sorularıyla kurama ulaşmaya çalışabilir.

GROUNDED (GÖMÜLÜ) TEORİ

Durmuş KOÇ

Durum Çalışması (Örnek Olay)

Durum çalışması, tek bir olayın, konunun ya da durumun detaylı incelenmesi olarak tanımlanır. Durum çalışması, zaman ve mekânla nitelendirilen ve çok iyi tanımlanmış tek bir varlığın araştırılmasıdır. Durum çalışması, tek bir kişi, program, olay, süreç, kurum, kuruluş, sosyal grup veya fenomenin özel bir zaman çerçevesi içinde uygun veri toplama araçlarının bir arada kullanılarak incelenmesi olarak da tanımlanır.

Durum çalışmasında bir ya da daha fazla organizasyon, grup ya da topluluk hakkında, belirli bir süre boyunca, sistematik araştırmanın yürütülmesi ve analiz edilmesi esastır. Durum çalışması bir okul, kurum, örgüt gibi doğal bir çevre içinde gerçekleştirilir. Duruma ilişkin etkenler olan ortam, bireyler, olaylar, süreçler bütüncül bir yaklaşımla derinlemesine incelenir ve etkenlerin ilgili durumu nasıl etkiledikleri ile durumdan nasıl etkilendiklerine odaklanılır.

Durum çalışması; araştırma sorularının geliştirilmesi, araştırmanın alt problemlerinin geliştirilmesi, analiz biriminin saptanması, çalışılacak durumun belirlenmesi, araştırmaya katılacak bireylerin seçimi, verilerin toplanması, verilerin analizi ve yorumlanması ve durum çalışmasının raporlaştırılması olmak üzere sekiz basamaktan oluşmaktadır.

Araştırma sorularının geliştirilmesi: Araştırmacı "nasıl", "niçin" soruları temelinde araştırma sorularını oluşturur bunun yanı sıra "ne" sorusunu da araştırma desenine dahil edebilir. Araştırma sorusu derinlemesine betimleme ve anlamaya yönelik olarak yazılır.

Araştırmanın alt problemlerinin geliştirilmesi: Bazı araştırma problemlerine ilişkin ayrıntılı yanıtlar bulmak olanaklı olmayabilir böylesi durumlarda araştırma probleminin alt boyutları ve alanları ortaya konulmalıdır.

Analiz biriminin saptanması: Araştırmacı için sorun kaynağı olan "durum"un ne olduğunun tanımlanmasıdır.

Çalışılacak durumun belirlenmesi: Araştırmacı, araştırma problemini en iyi çalışabileceğini düşündüğü durum ya da durumları saptar.

Araştırmaya katılacak bireylerin seçimi: Birbiriyle etkileşim içinde bulunan, aynı ortamı paylaşan, birbirleriyle tanımlanabilen bireylerden oluşan bir grup birey araştırmacı tarafından seçilir.

Verilerin toplanması: Araştırmacı olabildiğince birden fazla veri kaynağını, türünü ve yöntemini kullanarak veri toplamalıdır. Böylelikle araştırmanın sonuçlarının daha zengin bir bakış açısıyla yorumlanması mümkün olacaktır. Durum çalışmalarında doküman analizinin yanı sıra çoğunlukla gözlem ve görüşmeler kullanılmaktadır.

Örgütlerdeki sosyal süreçlerin anlaşılmasında diğer yöntemlere göre daha başarılı olan durum çalışmasının keşfedici, açıklayıcı ve tanımlayıcı olmak üzere üç türü bulunmaktadır.

Durum çalışmaları yaşamın belli bir kesitine ilişkin derinlemesine bilgi sağlar, okuyucunun kendi bulunduğu durumla sunulan durum arasında karşılaştırma yapılabilmesine olanak tanır. Ancak durum çalışmalarında kurum ya da kişilerin kimliklerini gizlemek zordur. Tabloda nitel araştırmalarda kullanılan desenler özetlenmiştir.

Veri Toplama Etkinlikleri	Fenemoloji (olgu bilim)	Etnografi	Gömülü teori	Öyküleme araştırması	Durum çalışması
Geleneksel olarak çalışılan nedir? (grup ya da bireysel)	Olguyu yaşamış çoklu bireyler	Bir kültür paylaşımı içerisinde olan bireyler, gruplar ya da temsili gruplar	Bir eylemden sorumlu ya da olgunun özünde yer alan işlemlere katılmış çoklu bireyler	Tek, bireysel, erişilebilir ve ayırt edilebilir	Sınırlandırılmış bir sistem (işlem, etkinlik, olay, program ya da çoklu bireyler)
Tipik erişim ve uyum konuları nelerdir? (erişim ve uyum)	Bu olguyu deneyimlemiş kişileri bulmak	Kilit kişiye erişim iznini elde etmek, haber kaynağının gizliliğini korumak	Homojen bir örnekleme belirlemek	Kişilerden izin alma, arşivlerdeki bilgilere erişme izni	Kilit kişiye erişim iznini elde etmek, haber kaynağının gizliliğini korumak

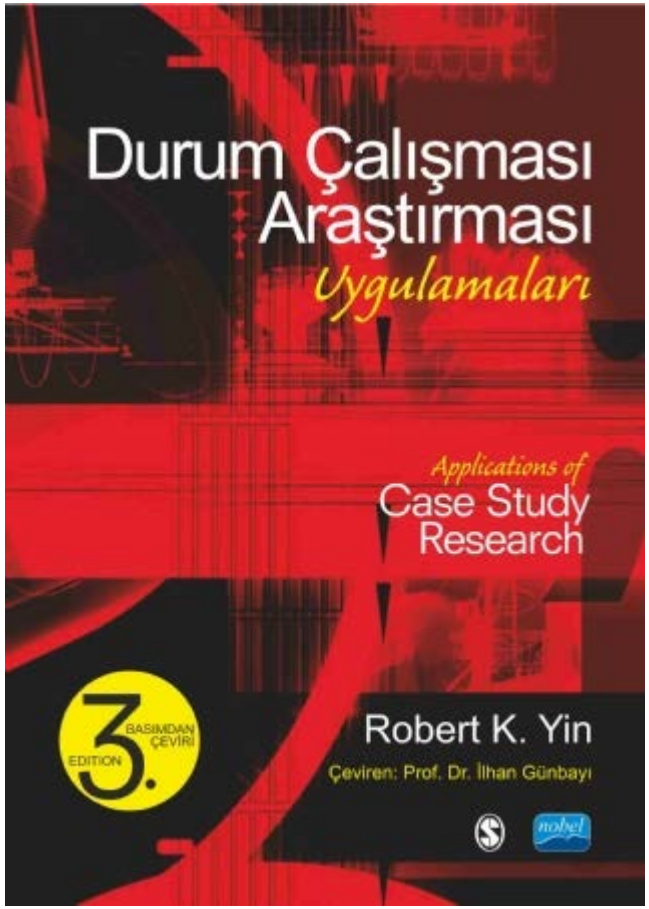
Veri Toplama Etkinlikleri	Fenemoloji (olgu bilim)	Etnografi	Gömülü teori	Öyküleme araştırması	Durum çalışması
Bir kişi çalışma için birey ya da kümeyi nasıl seçer? (amaçlı örnekleme stratejileri)	Olgu hakkında deneyimi olan kişileri bulma (ölçüt örnekleme)	Bir kişinin yabancı olduğu kültürel bir grup bulma, temsili bir örneklem	Homojen bir örneklem bulma, teori tabanlı örneklem, teoriksel örneklem	Kişiye bağlı bir çok strateji (uygun, politik olarak önemli, karakteristik, kritik bir durum)	Bir durum ya da durumlar bulma, atipik durumlar, maksimum çeşitlilik ya da aşırı ve aykırı durumlar
Tipik olarak toplanan verilerin biçimleri nelerdir? (veri toplama şekilleri)	Beş kişiden 25 kişiye kadar görüşmeler	Katılımcı gözlemler, görüşmeler, eserler ve belgeler	Teorideki detaylara erişmek için 20-30 kişi arası öncelikli görüşmeler	Belgeler ve arşiv materyalleri, açık uçlu görüşmeler, hatırat, katılımcı gözlem, rastlantısal konuşma	Kapsamlı formlar; belgeler, kayıtlar, görüşmeler, gözlemler ve fiziksel eserler

Veri Toplama Etkinlikleri	Fenemoloji (olgu bilim)	Etnografi	Gömülü teori	Öyküleme araştırması	Durum çalışması
Bilginin nasıl kayıt edileceği (bilginin kayıt edilmesi)	Çoğunlukla aynı kişiler ile birden fazla görüşme	Alan notları, görüşme ve gözlem tutanakları	Görüşme tutanağı, kısa notlar	Notlar, görüşme tutanağı	Alan notları, görüşme ve gözlem tutanakları
Yaygın veri toplama konuları (alan konuları)	Bir kişinin deneyimlerini paranteze alma	Alan konuları (dönüşümlülük, tepkisellik, karşılıklılık, öze dönüş, kişisel bilgi, açıklama)	Görüşme konuları	Materyale erişim, söyleşinin ve materyallerin orijinalliği	Görüşme ve gözlem konuları
Bilgi nasıl saklanmaktadır? (verinin depolanması)	Dökümler (transkript yazıya dökme), bilgisayar dosyaları	Alan notları, dökümler, bilgisayar dosyaları	Dökümler, bilgisayar dosyaları	Dosyalar, bilgisayar dosyaları	Alan notları, dökümler, bilgisayar dosyaları

CASE STUDY
ÖRNEK OLAY (DURUM) ÇALIŞMASI

SEDA ÇIRAY

Durum Çalışması
Araştırması
Uygulamaları
Applications of
Case Study
Research
3.
BASIMDAN ÇEVİRİ
EDITION
Robert K. Yin
Çeviren: Prof. Dr. İlhan Günbayı
nobel

case study